

Omnibuspaket om försvarsberedskap

Försvarsdepartementet

Dokumentbeteckning

COM(2025) 820 final Celexnummer 52025DC0820

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL
EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET Omnibuspaket om
försvarsberedskap

COM(2025) 821 final Celexnummer 52025PC0821

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt

COM(2025) 822 final Celexnummer 52025PC0822

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING
om ändring av förordningarna (EG) nr 1907/2006, (EG) nr 1272/2008, (EU)
nr 528/2012, (EU) 2019/1021 och (EU) 2021/697 vad gäller försvarsberedskap
samt förenklade försvarsinvesteringar och villkor för försvarsindustrin

COM(2025) 823 final Celexnummer 52025PC0823

Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om
ändring av direktiven 2009/43/EG och 2009/81/EG vad gäller förenkling av
överföringar inom EU av försvarsrelaterade produkter och förenkling av
säkerhets- och försvarsupphandling

Sammanfattning

Som del i det bredare arbetet att förenkla EU-lagstiftning presenterade
Europeiska kommissionen den 17 juni 2025 ett femte förenklingspaket som
syftar till att främja EU:s försvarsberedskap och industriuppbyggnad bland
annat genom ändring i försvarsspecifik lagstiftning och försvarsspecifika

program samt i annan lagstiftning utanför försvarsområdet. Även förtydliganden av tillgängliga undantag i EU:s lagstiftning presenteras.

Regeringen välkomnar övergripande kommissionens omnibuspaket om försvarsberedskap och delar mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget kommissionens målbild och ambition att förenkla lagstiftning som hämmar stärkandet av EU:s försvarsberedskap och industriuppbyggnad. Närmare analys av förslagen behöver göras för att kunna ta ställning till alla delar.

Regeringen har nyligen beslutat en försvarsindustristrategi (skr. 2024/25:193) och ser behovet av förenklningar för att stärka Sveriges försvarsindustriella bas. En del i detta är att stärka innovationsförmågan och för att göra det behövs förutsättningar för snabbare och enklare upphandling. En annan del i arbetet är att öka produktionen, för vilket det behövs förenkling av regler och tillståndprocesser. Regeringen stödjer därför arbetet med regelförenkling på EU-nivå.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Den 17 juni 2025 presenterade kommissionen ett omnibuspaket om försvarsberedskap, som en del i det bredare arbetet att förenkla EU-lagstiftning. Förslaget innehåller ett meddelande från kommissionen samt lagstiftningsförslag. Förslaget innebär ändringar i viss försvarsspecifik EU-lagstiftning och försvarsspecifika program, nämligen direktiven 2009/43/EG om förenkling av villkoren för överföringar av försvarsrelaterade produkter inom gemenskapen och 2009/81/EG om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggentreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet samt i förordning (EU) 2021/697 om inrättande av Europeiska försvarsfonden. När det gäller EU:s lagstiftning och program på andra områden än försvarsområdet innehåller förslaget en ny förordning om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt samt ändringar i förordningarna (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP), (EU) nr 528/2012 om

tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter och (EU) 2019/1021 om långlivade organiska föroreningar (POPs-förordningen). I meddelandet presenteras också bland annat tydligare tolkningar av tillgängliga undantag i EU:s lagstiftning.

Förslaget har sin utgångspunkt i den gemensamma vitboken om Europas försvarsberedskap 2030 där det konstateras att EU:s nuvarande regelverk, som är utformat för fredstid, måste anpassas för att möjliggöra snabb kapacitetsutveckling. Europeiska rådet har den 20 mars 2025 uppmanat kommissionen att påskynda arbetet inom alla områden för att med beslutsamhet öka Europas försvarsberedskap inom de kommande fem åren. En del i detta arbete är förenklingen av EU-lagstiftning. Europeiska rådet har den 26 juni 2025 uppmanat rådet och Europaparlamentet att skyndsamt omhänderta förslagen i omnibuspaketet om försvarsberedskap.

Omnibuspaketet om försvarsberedskap avses stödja medlemsstaternas insatser för att stärka den försvarsindustriella basen och EU:s övergripande försvarsberedskap och flexibilitet senast 2030, genom att skapa de nödvändiga förutsättningarna för att tidigarelägga investeringar i försvarsförmåga samt ge nödvändig förutsägbarhet för näringslivet och minska byråkratin. Syftet är att anpassa unionens regelverk till målet om försvarsberedskap och göra det möjligt för medlemsstaterna att investera i, bygga upp, bedriva forskning och leverera produkter och tjänster av hög kvalitet, godkänna projekt och upphandla i snabbare och smidigare takt samtidigt som man håller jämna steg med de höga forsknings-, miljö- och samhällsnormer som gör Europeiska unionen världsledande på dessa områden.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår nedanstående ändringar i viss försvarsspecifik EU-lagstiftning och försvarsspecifika program och på andra områden än försvarsområdet.

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt

Förslaget till ny förordning om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt syftar till att inrätta förenklade tillståndprocesser för försvarsberedskapsprojekt. Medlemsstaterna föreslås utse en nationell behörig

myndighet som fungerar som en gemensam kontaktpunkt med ansvar för att samordning och förenkling av tillståndsgivning, vägledning för ekonomiska aktörer, säkerställande av att information är tillgänglig för allmänheten och att alla dokument kan lämnas in digitalt. I förslaget till förordning fastställs detaljerade tidsfrister i tillståndsförfaranden samt kombinerade av miljöbedömningar. Förslaget ska, enligt kommissionen, vara förenligt med annan unionslagstiftning om tillståndsförfaranden.

Ändringar i direktiv (EG) 2009/43 vad gäller förenkling av överföringar inom EU av försvarsrelaterade produkter

Förslaget syftar till att förenkla bestämmelserna om villkoren för överföring av försvarsrelaterade produkter inom EU. De fall där medlemsstaterna får föreskriva undantag från förhandstillstånd för överföringar av försvarsrelaterade produkter föreslås utvidgas till att omfatta överföringar som är nödvändiga för genomförandet av projekt som finansieras av EU:s försvarsindustriella program, överföringar inom ramen för strukturerade gränsöverskridande industriella partnerskap, överföringar till EU:s institutioner och organ och Europeiska försvarsbyrån, samt överföringar i händelse av en nödsituation till följd av en kris. Kommissionen föreslås ges befogenhet att definiera vissa, enligt kommissionen, icke-väsentliga delar av överföringsramen genom antagande av delegerade akter. Av skälen i förslaget förtydligas att kommissionen bland annat föreslås ges rätten att definiera ”känsliga” komponenter eller införa en *de minimis*-regel. Kommissionen föreslås också ges befogenhet att anta akter för att avgöra vilken typ av överföringstillstånd som bör tillämpas på specifika försvarsrelaterade produkter eller kategorier av försvarsrelaterade produkter. Det generella överföringstillståndet föreslås att utvidgas till att omfatta överföringar som utförs av certifierade enheter, utöver överföring till certifierade europeiska försvarsföretag. Medlemsstaterna föreslås att vara skyldiga att göra det möjligt att införa andra generella överföringstillstånd än de som anges i artikel 5.2. Generella överföringstillstånd föreslås införas för EU:s försvarsindustriprojekt, såsom Europeiska försvarsfonden, för att omfatta alla försvarsrelaterade produkter och alla överföringar som krävs för att genomföra projektet. Slutligen föreslås en ändring av bestämmelsen om information som ska lämnas av leverantörer av försvarsrelaterade produkter.

Ändringar i direktiv (EG) 2009/81 vad gäller förenkling av säkerhets- och försvarsupphandling

Förslaget syftar till att förenkla bestämmelserna om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet för att främja utvecklingen av en konkurrenskraftig och innovativ europeisk försvarsindustri. Förslaget innebär bland annat att direktivets tröskelvärden höjs för att möjliggöra minskande av den administrativa bördan för branschen vid mindre upphandlingsförfaranden. Samma öppna förfarande och dynamiska inköpssystem som återfinns i direktiv 2014/24/EU om offentlig upphandling föreslås införas för att utöka utbudet av verktyg som står till medlemsstaternas förfogande. Ett modifierat och mer flexibelt förfarande för innovationspartnerskap föreslås införas för att stödja upphandling av innovativa lösningar. Ett förenklat förfarande föreslås införas för direktupphandling av innovativa produkter eller tjänster som är ett resultat av parallella konkurrensutsatta forsknings- och utvecklingsprojekt. Ett tillfälligt undantag föreslås införas för att tillåta medlemsstaterna att använda förhandlat förfarande utan föregående annonsering för gemensamma upphandlingar, inklusive standardupphandling. Detta föreslås vara tillgängligt för upphandling av identiska försvarsprodukter med förbehåll för endast mindre ändringar och som genomförs av minst tre medlemsstater. Bestämmelserna om medlemsstater som ansluter sig till samarbetsprogram baserade på forskning och utveckling efter FoU-fasens slut föreslås att kodifieras i direktivet. Reglerna för ramavtal om upphandling föreslås förtydligas och den maximala löptiden för ett ramavtal föreslås förlängas från 7 till 10 år. Slutligen föreslås de statistiska rapporteringsskyldigheterna avseende försvarsupphandling att minskas för att underlätta den administrativa bördan för medlemsstaterna.

Ändringar i förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach)

Förslaget syftar till att bredda den befintliga möjligheten för medlemsstaterna att medge undantag för vissa ämnen där det är nödvändigt för försvarets intresse. Möjligheten att tillåta undantag har i vissa medlemsstater använts på ett restriktivt sätt, vilket inte motsvarar försvarsindustrins behov av att utveckla, producera och underhålla försvarsmateriel. Det kan bero på att undantaget är begränsat till specifika fall, samt på en restriktiv tolkning från medlemsstaternas sida, i enlighet med uppförandekoden för Reach-försvarsundantag som medlemsstaterna enats om inom ramen för Europeiska försvarsbyrån. Artikel 2.3 i Reach-förordningen föreslås ändras så att den inte bara ska vara tillämplig

på specifika fall för vissa ämnen. I meddelandet uppmanas medlemsstaterna också att utnyttja undantagets fulla potential för försvarsbehov, inbegripet försvarsberedskapsverksamhet.

Ändringar i förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP)

Förslaget syftar till att säkerställa ett enhetligt undantag i kemikalielagstiftningen. Samma undantag för försvar som föreslagits för Reach-ändringen föreslås också införas i CLP.

Ändringar i förordning (EU) nr 528/2022 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter

Förslaget syftar till att säkerställa ett sammanhängande undantag i alla relevanta lagstiftningar. En liknande formulering som den som föreslås för Reach-ändringen föreslås också införas i biocidförordningen.

Ändringar i förordning (EU) 2019/1021 om långlivade organiska föreningar

Genom förordning (EU) 2019/1021 genomförs Stockholmskonventionen om långlivade organiska föreningar och protokollet till 1979 års konvention om långväga gränsöverskridande luftföreningar om långlivade organiska föreningar. En part kan inte ensidigt bevilja undantag efter det att ett beslut har antagits enligt konventionen att förteckna en kemikalie. Behoven när det gäller försvarsberedskap bör därför hanteras i de förberedande skedena på EU-nivå innan några förbud eller begränsningar fastställs på internationell nivå i konventionen. Förslaget syftar till att relevant information samlas in, bedöms och lämnas in för riskhanteringsbedömningen i processen för att förteckna ett ämne inom ramen för konventionen, eftersom det är i det skedet då granskningskommittén för långlivade organiska föreningar kan överväga eventuella undantag från möjliga kontrollåtgärder för det ämnet.

Det kan inte uteslutas att information om användning av kemiska ämnen kan innehålla information som kan vara känslig. Kommissionen föreslår därför att medlemsstaterna får göra undantag från rapporteringskraven i artikel 13.1 i förordning (EU) 2019/1021 av skäl som rör skydd av nationella eller EU:s säkerhetsintressen.

Ändringar i förordning (EU) 2021/697 om inrättande av Europeiska försvarsfonden

Förslaget syftar till att förenkla de administrativa kraven för sökande, ge snabbare handläggningstid för beviljande och mer förutsägbart genomförande. Förslaget ska förtydliga och förenkla tilldelningskriterierna, införa möjligheten att endast välja de mest relevanta tilldelningskriterierna och genomföra projekt genom årliga eller fleråriga arbetsprogram och även förtydliga de regler som gäller för direktupphandling. Förslaget ska underlätta användningen av indirekt förvaltning och förenkla förkommersiell upphandling och medfinansierande medlemsstaters rätt till åtkomst till resultaten av utvecklingsprojekt samt göra kostnader för testverksamhet som utförs utanför unionens territorium berättigade till finansiering.

Meddelande från kommissionen om Omnibuspaket om försvarsberedskap

I meddelandet återfinns flera andra vidtagna eller planerade förenklingsåtgärder för att främja unionens försvarsberedskap.

När det gäller *undanröjande av flaskbalsar och fullt utnyttjande av möjligheter för att öka försvarsberedskapen* kan det särskilt noteras att det presenteras förtydligande tolkningar av tillgängliga undantag i EU:s lagstiftning. Kommissionen klargör bland annat att medlemsstaterna kan använda befintliga undantag i olika unionsrättsakter för ett ”allt överskuggande allmänintresse”, ”allmän säkerhet” eller ”kris” för att inkludera försvarsberedskap i tillämpningsområdet, inbegripet industriella och statliga försvarsinvesteringar och försvarsberedskapsverksamhet. Direktivet om miljökonsekvensbedömning (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU) innehåller ett undantag för projekt som avser det nationella försvaret, som också kan användas för försvarsberedskapsprojekt och försvarsverksamhet. Dessutom innehåller direktiven om avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter och om begränsning av farliga ämnen (Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/96/EG och 2011/65/EU) ett undantag för militära ändamål som omfattar målet om försvarsberedskap. Kommissionens kommande förenkling av Reach (Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006) syftar till att uttryckligen införliva målet om försvarsberedskap och säkerställa att försvarsfrågor, inbegripet indirekta

effekter på försvarsleveranskedjorna, bedöms på ett heltäckande sätt. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att fullt ut utnyttja möjligheten att tillfälligt upphäva importtullar på vissa vapen och militär utrustning som importeras av eller på uppdrag av militära försvarsmyndigheter från tredjeländer (rådets förordning (EU) 2021/2278 av den 20 december 2021).

När det gäller att *underlätta offentliga och privata investeringar i försvarssektorn* redogör kommissionen bland annat för att den kommer att ta vederbörlig hänsyn till särdragen hos försvarsindustrin och den europeiska marknaden för försvarsutrustning och dess bidrag till målet om försvarsberedskap vid tillämpningen av konkurrensreglerna vad gäller företagskoncentrationer, antitrustlagstiftning och kontroll av statligt stöd. I den pågående översynen av riktlinjerna för företagskoncentrationer kommer kommissionen att lägga tillräcklig vikt vid den förändrade säkerhets- och försvarsmiljön och inhämta synpunkter från berörda parter för att ta itu med dessa aspekter på ett effektivt sätt. När det gäller antitrustlagstiftning är kommissionen beredd att ge den europeiska industrin vägledning om samarbetsprojekt för företag inom försvarssektorn, särskilt när ett sådant samarbete är nödvändigt för att öka produktionen eller när enskilda företag annars inte skulle kunna utveckla eller tillverka en produkt på egen hand. Medlemsstaterna kan utnyttja de möjligheter som halvtidsöversynen av sammanhållningsfinansieringen erbjuder för att stödja försvarsindustriell kapacitet och militär rörlighet (COM(2025) 188 final, 22.4.2025). De kan också använda resurser från sina återhämtnings- och resiliensplaner för kapitaltillskott till nationella utvecklingsbanker och utvecklingsinstitutioner samt för bidrag till EU-program för satellitkommunikation och till programmet för europeisk försvarsindustri (COM(2025) 310 final, 4.6.2025). Kommissionen konstaterar att statliga åtgärder för att stödja investeringar i allmän infrastruktur, till exempel breddning av järnvägstunnlar eller förstärkning av väg- eller järnvägsbroar för att skapa mobilitetskorridorer, inte utgör statligt stöd eftersom det rör sig om verksamhet inom det offentliga området som rör utövandet av statliga befogenheter. Detsamma gäller för de funktioner som utförs av medlemsstaternas försvarsmakter som i allmänhet också ingår i den offentliga sektorns verksamhet. Medlemsstaterna behöver inte anmäla dessa åtgärder till kommissionen. Det särskilda fallet med statliga stödåtgärder för att stödja investeringar när det gäller produktionskapacitet för försvarsprodukter och försvarstjänster kan normalt anses stödja väsentliga säkerhetsintressen utan att negativt påverka konkurrensvillkoren på den inre marknaden och därmed

omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget. Offentligt stöd kan, om det utgör statligt stöd och inte omfattas av artikel 346 i EUF-fördraget, omfattas av de möjligheter till förenlighet som erbjuds enligt befintliga riktlinjer för statligt stöd, rambestämmelser eller den allmänna gruppundantagsförordningen (Kommissionens förordning (EU) nr 651/2014). Sådant stöd, antingen i form av individuellt stöd eller stödordningar, kan också godkännas direkt enligt artikel 107.3 c i EUF-fördraget. Vid den övergripande avvägningen mellan de positiva effekterna och negativa effekter på konkurrens och handel kommer kommissionen att ta vederbörlig hänsyn till åtgärdens bidrag till försvarsberedskapsmålet för 2030 samt försvarsmarknadens särdrag, där efterfrågan kommer från medlemsstater som kontrollerar förvärv av försvarsrelaterade produkter och försvarsteknik, inbegripet export. Kommissionen kommer att prioritera behandling av ärenden som främjar försvarsberedskap, oavsett om de anmäls som individuellt stöd eller som stödordningar. I sin bedömning kommer kommissionen att säkerställa att sådant stöd, i den mån det utgör anmälningspliktigt statligt stöd, är nödvändigt, proportionerligt och inte leder till överkompensation. Vid behov kommer kommissionen att ge lämplig vägledning i rätt tid om bedömningen av offentligt stöd till försvarssektorn. För att förstå om en sådan vägledning behövs och, om så är fallet, dess eventuella tillämpningsområde, kommer kommissionen att proaktivt söka synpunkter genom en kontinuerlig och strukturerad dialog med medlemsstaterna (tillsammans med alla relevanta myndigheter, t.ex. de som ansvarar för statligt stöd, industri och försvar) och andra berörda parter.

Kommissionen konstaterar att meddelandet om spar- och investeringsunionen (COM(2025) 124 final), i linje med vitboken om försvarsberedskap 2030, betonar vikten av att vidta åtgärder för att skyndsamt mobilisera privat finansiering och avsevärt öka finansieringsmöjligheterna för företag inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen (fakta-PM 2024/25:FPM33). När det gäller att underlätta finansiering nämns olika åtgärder i det nu aktuella meddelandet. Kommissionen pekar på att europeiska företag, däribland små och medelstora företag samt medelstora börsbolag, behöver få bättre tillgång till kapital exempelvis genom garantiinstrument för att kunna skala upp produktionen. Kommissionen föreslår att kriterierna för stödberättigande för försvarssektorn anpassas till särdragen för de finansieringsinstrument som erbjuds inom ramen för InvestEU-programmet (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/523) samtidigt som nödvändiga skyddsåtgärder bibehålls. Syftet är att förbättra och förenkla

tillgången till finansiering och stärka den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basens tillväxt och utveckling. Kommissionen ser ett behov av förtydligande om att unionens ram för hållbar finansiering inte hindrar finansiering av försvarssektorn genom ett vägledande tillkännagivande. Vidare avser kommissionen skapa rättssäkerhet för investerare genom att klargöra att endast vapen som är förbjudna enligt de internationella vapenkonventioner som majoriteten av medlemsstaterna är parter i bör beaktas i samband med undantagen från referensvärden som används på finansmarknaden för anpassning till Parisavtalet och klimatomställning. Dessutom klargör kommissionen att försvarsindustrins behov och särdrag beaktas fullt ut i skyldigheterna avseende hållbarhetsrapportering, särskilt genom att klargöra att det är mer sannolikt att försvarsindustrin än andra sektorer använder bestämmelser för att undanhålla känslig information. Om det är motiverat kommer kommissionen, efter de pågående översynerna av direktivet om företagens hållbarhetsrapportering (COM(2025) 81 final), att göra ytterligare justeringar i den kommande översynen av de europeiska standarderna för hållbarhetsrapportering (kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/2772) som kommer under 2025. Vid översynen av förordningen om hållbarhetsrelaterade upplysningar (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2088) kommer kommissionen vid behov att klargöra förhållandet mellan försvarsinvesteringar och EU:s hållbarhetsram för att uppnå målet om försvarsberedskap.

När det gäller att *utveckla kompetens och säkerställa sysselsättningsramar som är anpassade till försvarsberedskap* konstateras bland annat att kompetensunionen, kommer att underlätta kompetenshöjning och omskolning av arbetskraften för att stödja försvarsindustrin, bland annat genom att stärka kompetenspakten (COM(2020) 274 final, 1.7.2020) och genom att se över och genomföra riktade kompetensakademier och stödja kompetenscentrum för yrkesutbildning. Kommissionen kommer att stödja ytterligare yrkeskunskapscentrum för försvarsindustrin samt arbetskraftens rörlighet och stödja försvarsrelaterad utbildning, i linje med strategin för den europeiska försvarsindustrin (JOIN(2024) 10 final, 5.3.2024), särskilt genom de möjligheter som erbjuds genom de europeiska försvarsindustriprogrammen och Erasmus+-programmet. Kommissionen anger att arbetstidsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/88/EG) är en hörnsten i unionens regelverk på sysselsättningsområdet och det sociala området och skyddar arbetstagarnas hälsa och säkerhet genom minimistandarder för arbetstid och viloperioder. I

det rådande geopolitiska landskapet menar kommissionen att det är nödvändigt att vid tillämpningen av direktivets bestämmelser ägna särskild uppmärksamhet åt målet om försvarsberedskap för att förverkliga försvarsflexibilitet och driva på den industriella upptrappningen fram till 2030. När det gäller industriproduktion och tillhandahållande av tillhörande tjänster inom försvarssektorn klargör kommissionen att de undantag som föreskrivs i direktiv kan användas om verksamheten ökar kraftigt, bland annat för försvarsberedskapen, och uppmanar medlemsstaterna att skapa rättslig klarhet och säkerställa rättssäkerhet när det gäller tillämpningen av undantagen. När det gäller försvarsmakter anger kommissionen att EU-domstolen har bekräftat att direktivet kan komma att inte tillämpas på vissa specifika verksamheter, inbegripet aktiv utplacering. Samtidigt som den befintliga flexibiliteten bevaras kommer kommissionen att samarbeta med medlemsstaterna och arbetsmarknadens parter om tillämpningen av direktivet på militär personal inom försvarsmakten, bland annat om det är lämpligt att ändra direktivet för att förbättra befintliga undantag.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Regeringen analyserar för närvarande förslagen och dess effekt på svensk lagstiftning samt dess förenlighet med uppdelningen av befogenheter mellan unionen och medlemsstaterna enligt EU-fördragen.

En övergripande bedömning är att förslaget om ändringar av direktiven 2009/81/EG och 2009/43/EG kan få påverkan på de nationella lagarna som införlivat direktiven, nämligen lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet och lagen (1992:1300) om krigsmateriel.

Förslaget om ändringar i förordningarna (EG) 1907/2006, (EG) 1272/2008, (EU) nr 528/2012, (EU) 2019/1021 och (EU) 2021/697 samt förslaget om en ny förordning om snabbare beviljande av tillståndsgivning för försvarsberedskapsprojekt blir till alla delar direkt bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat, men kan förväntas innebära ändringar i och kompletteringar av nationella bestämmelser, bl.a. plan- och bygglagen (2010:900) och miljöbalken. Det går i nuläget inte att bedöma i vilken omfattning sådana ändringar och kompletteringar kan behövas.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Förslaget bedöms inte medföra effekter på EU-budgeten. När det gäller den föreslagna nya förordningen om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt kan en medlemsstat få stöd till kapacitetsuppbyggnad för inrättandet eller driften av en gemensam kontaktpunkt genom att vara berättigad till finansiering inom ramen för programmet för europeisk försvarsindustri (EDIP) när det antas. På grund av de begränsade budgetkonsekvenserna kommer inte kommissionen att utarbeta någon finansieringsöversikt för lagstiftning.

Kommissionen har inte genomfört någon konsekvensanalys av förslaget.

Det kan behöva säkerställas att berörda myndigheter har de resurser som krävs för genomförandet av förslaget i sin helhet, kanske särskilt gällande förslaget till förordning om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt. Kostnader som förslaget kan leda till för den nationella budgeten ska finansieras i linje med de principer om neutralitet för statens budget som riksdagen beslutat om (prop. 1994/95:49, bet. 1994/95FiU5, rskr. 1994/95:67).

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar övergripande kommissionens omnibuspaket om försvarsberedskap och delar mot bakgrund av det säkerhetspolitiska läget kommissionens målbild och ambition att förenkla lagstiftning som hämmar stärkandet av EU:s försvarsberedskap och industriuppbyggnad.

I förslaget till ny förordning om snabbare beviljande av tillstånd för försvarsberedskapsprojekt finns skrivningar som berör tillståndsprocesser och fysisk planering. Bland annat föreslås detaljerade tidsfrister för tillstånd samt krav på kombinerade miljöbedömningar med tidsfrister. Regeringen är positiv till åtgärder som kan bidra till snabbare processer och avser att verka för det, men bedömer att förslagen om tidsfristerna är för långtgående.

Åtgärderna behöver därför kunna anpassas till respektive lands förutsättningar för att vara effektiva och ändamålsenliga. Genomförande av förslaget bedöms annars kunna utgöra en utmaning för medlemsländernas administrativa

kapacitet för de myndigheter som omfattas av förslaget, för att snabbt kunna hantera tillstånd som rör förvarsberedskapsprojekt på det sätt som föreslås. Regeringen kommer att verka för att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna respekteras samt att åtgärder är väl avvägda och inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet med förslaget, bland annat när det gäller fysisk planering och tillståndsgivning.

Regeringen noterar att förslagen om ändringar i direktiv (EG) 2009/43 vad gäller förenkling av överföringar inom EU av försvarsrelaterade produkter skulle ge kommissionen mer långtgående befogenheter på bekostnad av medlemsstaternas självbestämmande. I praktiken skulle förslaget om en *de minimis*-regel innebära att kommissionen skulle kunna sätta en undre gräns för när medlemsstaterna inte får tillämpa nationella exportkontrollregler. Förslaget om att utvidga kommissionens möjlighet att utfärda generella överföringstillstånd skulle innebära att svenska krigsmateriel kan överföras från unionen till tredje länder som i dag inte tillåts. Regeringen kommer därför under förhandlingarna särskilt verka för att de befogenheter, ansvar och rättigheter som uttrycks i EU-fördragen också fortsättningsvis respekteras fullt ut.

Närmare analys av hela omnibusförslaget behöver göras för att kunna ta ställning i alla delar.

Regeringen har beslutat en försvarsindustristrategi för ett starkare Sverige (skr. 2024/25:193) och ser behovet av förenklingar för att stärka Sveriges försvarsindustriella bas. En del i detta är att stärka innovationsförmågan och för att göra det behövs förutsättningar för snabbare och enklare upphandling. En annan del i arbetet är att öka produktionen, för vilket det behövs förenkling av regler och tillståndprocesser. Förenklingsarbete på EU-nivå bedöms vara en förutsättning för att uppnå detta.

Regeringens övergripande inställning är att företagens regelbörda ska minska.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

I samband med att kommissionen presenterade omnibuspaketet om försvarsberedskap och efterföljande diskussion i Anticigruppen för förenkling välkomnades förslaget övergripande av flera medlemsstater. Medlemsstaternas ståndpunkter i detalj är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Omnibuspaketet om försvarsberedskap har inte remitterats.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Kommissionen har åberopat artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) som rättslig grund för förslaget till förordningen om snabbare beviljande tillstånd för försvarsberedskapsprojekt.

Övriga lagstiftningsförslag ändrar befintliga rättsakter. Den rättsliga grunden är därför densamma som den rättsliga grunden för den ändrade rättsakten.

Kommissionen har åberopat artiklarna 53.2, 60 och 114 i EUF-fördraget för ändringarna i direktivet 2009/81/EG och artikel 114 i EUF-fördraget för ändringarna i direktivet 2009/43/EG.

Kommissionen har åberopat artiklarna 114 i EUF-fördraget för ändringarna i förordningarna (EG) 1907/2006, (EG) 1272/2008 och (EU) nr 528/2012.

Kommissionen har åberopat artikel 192.1 i EUF-fördraget för ändringarna i förordningen (EU) 2019/1021 och artiklarna 173.3, 182.4, 183 och 188 andra stycket för ändringarna i förordningen (EU) 2021/697.

Lagstiftningsförslagen antas av rådet och Europaparlamentet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen bedömer att förslaget i sin helhet är förenligt med subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen. Förslagets mål är att stärka unionens försvarsberedskap.

Regeringens preliminära bedömning är att det framlagda förslaget i stort är förenligt med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förhandlingen har påbörjats i Anticigruppen för förenkling. Möten har hållits regelbundet sedan den 20 juni 2025.

Kommissionens och det danska ordförandeskapets målsättning är att ett beslut om förslaget i sin helhet ska tas så skyndsamt som möjligt.

4.2 Fackuttryck och termer